

การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกที่แข็งแกร่ง ส่งผลต่อเศรษฐกิจ CLMV ได้รับอานิสงส์แตกต่างกัน

CURRENT ISSUE

ปีที่ 27 ฉบับที่ 3213

วันที่ 27 เมษายน 2564

ท่ามกลางมุมมองเชิงบวกต่อพัฒนาการการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกในปี 2564 ที่เติบโตอย่างแข็งแกร่งหลังวิกฤติโควิดอันสะท้อนผ่านประมาณการเศรษฐกิจของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ที่ปรับคาดการณ์เศรษฐกิจโลกปี 2564 เป็น 6.0% จากคาดการณ์ครั้งก่อนที่ 5.5% นำโดยการฟื้นตัวของเศรษฐกิจขนาดใหญ่ โดยเฉพาะสหรัฐฯ และจีน ซึ่งน่าจะส่งผลบวกต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจอินโดจีน (CLMV) ที่มีการพึ่งพิงภาคต่างประเทศสูง อย่างไรก็ตาม ภาพการเติบโตของเศรษฐกิจโลกที่สดใสอาจส่งผลบวกต่อพัฒนาการของเศรษฐกิจอินโดจีน (CLMV) ในระดับที่แตกต่างกัน ตามความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกผ่านช่องทางต่างๆ อาทิ การส่งออก รายได้ส่งกลับของแรงงานในต่างประเทศ การลงทุนทางตรง (FDI) และการท่องเที่ยว นอกจากนี้ ปัจจัยเฉพาะในประเทศก็มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางเศรษฐกิจด้วยเช่นกัน ศูนย์วิจัยกสิกรไทยได้รวบรวมมุมมองที่น่าสนใจต่อการส่งผ่านผลของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ CLMV ที่น่าสนใจดังนี้

- **ภาคการส่งออก** เวียดนามเป็นประเทศที่ได้รับอานิสงส์ในภาคการส่งออกจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกมากที่สุดจากสัดส่วนการส่งออกที่สูงถึง 104% ของ GDP รวมถึงตลาดส่งออกหลักของเวียดนาม โดยเฉพาะสหรัฐฯ และจีนมีการเติบโตของเศรษฐกิจในระดับสูง น่าจะหนุนให้ความต้องการสินค้าส่งออกของเวียดนามขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ความต้องการสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกหลักของเวียดนามซึ่งมีส่วนถึง 42% ของมูลค่าการส่งออกเวียดนามยังคงเติบโตได้โดยไม่ต้องรอการเปิดเมืองอีกทั้งสหรัฐฯ ยังเป็นตลาดส่งออกที่ใหญ่ที่สุดในกลุ่มสินค้าดังกล่าว ขณะที่การส่งออกในหมวดสิ่งทอและเครื่องแต่งกายมีส่วนประมาณ 20% ของการส่งออกรวม ที่พึ่งตลาดยุโรปและสหรัฐฯ เป็นหลัก ยังต้องรอการฟื้นตัวของเศรษฐกิจยุโรปในช่วงครึ่งหลังของปีนี้ นอกเหนือจากเวียดนามแล้ว การส่งออกของกัมพูชา น่าจะได้อานิสงส์จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกแต่ไม่เท่าเวียดนาม เนื่องจากโครงสร้างสินค้าส่งออกของกัมพูชามีลักษณะกระจุกตัวมากกว่าเวียดนามทั้งในด้านผลิตภัณฑ์และตลาดส่งออก โดยสัดส่วนส่งออกหมวดสิ่งทอและเครื่องแต่งกายของกัมพูชาคิดเป็น 65% ของการส่งออกรวม และกว่า 80% ของการส่งออกสินค้าดังกล่าวพึ่งพิงตลาดยุโรปเป็นหลักซึ่งการฟื้นตัวยังตามหลังสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม การฟื้นตัวของเศรษฐกิจกัมพูชาก็อาจเผชิญกับความท้าทายจากการระบาดของโควิดในประเทศ อาจส่งผลให้กิจกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกอาจเผชิญกับภาวะชะงักงันจากมาตรการคุมเข้มของทางการ หากสถานการณ์การระบาดของโรคยังคงบานปลายออกไป ขณะที่เศรษฐกิจเมียนมาประเด็นการเมืองและการหยุดงานประท้วงทำให้การผลิตเพื่อการส่งออก โดยอุตสาหกรรมสิ่งทอได้รับผลกระทบจากมาตรการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เมียนมาไม่ได้เผชิญกับปัจจัยการเมือง การส่งออกสิ่งทอของเมียนมาน่าจะได้รับอานิสงส์เช่นเดียวกัน แต่สัดส่วนผลรวมของการส่งออกที่ได้ประโยชน์จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกคงน้อยกว่ากัมพูชาในภาพรวม เนื่องจากการส่งออกของเมียนมากระจุกตัวในสินค้าโภคภัณฑ์และสินค้าเกษตรซึ่งความต้องการไม่ได้ผันผวนเท่ากับสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีสัดส่วนกว่าครึ่งหนึ่งของการส่งออกกัมพูชา ในส่วนของ สปป.ลาว อาจเป็นประเทศใน CLMV ที่โครงสร้างการส่งออกได้รับอานิสงส์จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

โลกน้อยที่สุด เนื่องจากภาคการส่งออกมีสัดส่วนไม่มากเทียบกับขนาดของเศรษฐกิจ อีกทั้ง ร้อยละ 20 ของการส่งออกเป็นการส่งออกไฟฟ้าที่มีการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ขณะที่การส่งออกสินค้าหลักส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตรและแร่ธาตุ ซึ่งมีความต้องการสินค้าได้รับอานิสงส์จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกที่ค่อนข้างจำกัด

- **รายได้นำเข้าส่งกลับของแรงงาน เวียดนามยังคงเป็นประเทศที่ได้รับประโยชน์สูงสุดจากปัจจัยดังกล่าว** จากการฟื้นตัวของรายได้ส่งกลับของแรงงานเวียดนามที่ส่วนใหญ่กระจายอยู่ในไต้หวัน เกาหลีใต้และญี่ปุ่น ทั้งนี้ มุมมองเชิงบวกต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไต้หวันและเกาหลีใต้ ตลอดจนการควบคุมโควิดที่ค่อนข้างดี คงมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการฟื้นตัวของรายได้ส่งกลับของแรงงานที่มีสัดส่วนถึงร้อยละ 5.8 ของจีดีพี ขณะที่รายได้ส่งประเทศกัมพูชา สปป.ลาว และเมียนมา อาจเผชิญกับการฟื้นตัวของรายได้ส่งกลับแรงงานที่ล่าช้ากว่า เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่กระจุกตัวในประเทศไทย ซึ่งกำลังเผชิญกับการระบาดของโควิดรอบใหม่ และอาจมีผลให้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยล่าช้ากว่าคาด

- **การลงทุนตรงจากต่างประเทศ กัมพูชาน่าจะเป็นประเทศที่ได้รับอานิสงส์จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจจีนค่อนข้างมาก** เนื่องจากสัดส่วนของการลงทุนตรงต่อการลงทุนโดยรวมอยู่ในระดับสูงที่ร้อยละ 60 ซึ่งสูงในกลุ่ม CLMV นอกจากนี้ การลงทุนตรงดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและภาคอสังหาริมทรัพย์ซึ่งเป็นโครงการลงทุนที่มีอยู่แล้ว ทำให้การขยายการลงทุนในโครงการที่เกี่ยวข้องเกิดขึ้นได้ค่อนข้างเร็ว ขณะที่สปป.ลาว ซึ่งมีลักษณะการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานคล้ายคลึงกับกัมพูชาน่าจะได้รับอานิสงส์ในลักษณะคล้ายกันแต่ผลบวกต่อเศรษฐกิจคงอยู่ในระดับที่ต่ำกว่ากัมพูชา เนื่องจากสปป.ลาวมีสัดส่วนการลงทุนตรงต่อการลงทุนรวมร้อยละ 22 ซึ่งน้อยกว่ากัมพูชาค่อนข้างมาก สำหรับเศรษฐกิจเวียดนาม แม้เศรษฐกิจเวียดนามจะมีศักยภาพในการดึงดูดการลงทุนตรงในระยะกลางและยาวสูงสุดใน CLMV และมีมูลค่าการลงทุนตรงใหญ่กว่าประเทศ CLM รวมกันหลายเท่าตัว แต่แรงหนุนจากการลงทุนตรงต่อการเติบโตของเศรษฐกิจเวียดนามในปีนี้อาจเกิดขึ้นไม่รวดเร็วนัก เนื่องจากข้อจำกัดด้านการเดินทางจากสถานการณ์โควิดอาจไม่เอื้อต่อการตัดสินใจลงทุนโดยเฉพาะโครงการลงทุนใหม่ๆ ซึ่งเห็นได้จากการลงทุนตรงในเวียดนามในไตรมาสแรกของปีนี้ยังคงหดตัวร้อยละ 6 โดยมาจากการปรับลดลงของการลงทุนตรงในโครงการใหม่ที่ยังลดลงถึงร้อยละ 20 อย่างไรก็ดี โครงสร้างการลงทุนตรงของเวียดนามนั้นมีการกระจายในหลายหมวดอุตสาหกรรมโดยเฉพาะภาคการผลิต ทำให้เวียดนามได้รับประโยชน์ทางอ้อมจากการลงทุนตรงที่ช่วยหนุนตลาดแรงงาน ตลอดจนยกระดับการบริโภคมากกว่ากัมพูชาและสปป.ลาว ที่การลงทุนตรงในโครงสร้างพื้นฐานอาจไม่ได้ช่วยให้เกิดการจ้างงานอย่างมีนัยสำคัญตามมา ในส่วนของเมียนมา ปัจจัยความไม่แน่นอนทางการเมืองยังเป็นปัจจัยหลักที่กีดกันการลงทุนตรงในช่วงนี้ ขณะที่โครงสร้างเศรษฐกิจเมียนมาที่สัดส่วนการลงทุนตรงต่อการลงทุนโดยรวมอยู่ที่ร้อยละ 13 ต่ำสุดในกลุ่ม CLMV อาจสะท้อนถึงอานิสงส์จากการลงทุนตรงในการขับเคลื่อนการเติบโตของเศรษฐกิจที่จำกัดกว่าประเทศอื่นๆ ในกลุ่ม CLMV

- **การท่องเที่ยว** คงเป็นภาคส่วนที่ฟื้นตัวในลำดับท้ายๆ เนื่องจากประเทศใน CLMV ส่วนใหญ่พึ่งพานักท่องเที่ยวจากจีนและนักท่องเที่ยวในภูมิภาค ซึ่งการฉีดวัคซีนยังล่าช้ากว่าประเทศในตะวันตก ทำให้โอกาสที่จะบรรลุการสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ในปี 2564 มีไม่มาก โดยทางการจีนน่าจะยังระมัดระวังต่อการเปิดให้มีการเดินทางของนักท่องเที่ยวจนกว่าจีนจะบรรลุการสร้างภูมิคุ้มกันหมู่เพื่อป้องกันความเสี่ยงของการระบาดซ้ำของโควิด ทำให้การฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวน่าจะจำกัดเฉพาะนักท่องเที่ยวจากตะวันตกเป็นหลักซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 10 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดใน CLMV ซึ่งประเทศที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคดังกล่าวสูงโดยเปรียบเทียบได้แก่ กัมพูชาและเวียดนาม ในส่วนของผลของการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวต่อการจ้างงานในระยะข้างหน้า เศรษฐกิจกัมพูชาน่าจะได้รับอานิสงส์มากที่สุด เนื่องจากมีการพึ่งพิง

รายได้ภาคการท่องเที่ยว¹คิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 18 ของจีดีพี ขณะที่การจ้างงานในภาคการท่องเที่ยวและการเดินทางมีสัดส่วนถึง 31% ของการจ้างงานทั้งหมด ขณะที่เวียดนามและสปป.ลาวมีรายได้จากภาคการท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 5 ของจีดีพี โดยในส่วนของการทำงานในภาคการท่องเที่ยวและเดินทางสปป.ลาวจะมีสัดส่วนการทำงานร้อยละ 12 มากกว่าเวียดนามที่มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 7

กล่าวโดยสรุป เศรษฐกิจ CLMV ในภาพรวมจะได้รับอานิสงส์จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกที่ไม่เท่ากัน โดยเวียดนามเป็นเศรษฐกิจใน CLMV ที่ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก จากโครงสร้างการผลิตและส่งออกที่มีสัดส่วนของสินค้าอิเล็กทรอนิกส์สูง ขณะที่กัมพูชาอาจเป็นอีกเศรษฐกิจที่ได้รับแรงหนุนจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกเช่นกันเนื่องจากการส่งออกของกัมพูชาผลิตหลักอยู่ในสหรัฐฯ จีน และยุโรปซึ่งเป็นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก นอกจากนี้ การลงทุนในกัมพูชาส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและภาคอสังหาริมทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (Belt and Road Initiative : BRI) ซึ่งภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจจีนที่แข็งแกร่งย่อมส่งผลให้โครงการดังกล่าวยังเดินหน้าต่อไป ในส่วนของเศรษฐกิจสปป.ลาว คงจะได้รับแรงหนุนจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกที่จำกัดในส่วนของการลงทุนตรงจากจีนเป็นหลัก ขณะที่ภาคการส่งออกอาจได้รับอานิสงส์จำกัด ขณะที่เมียนมา ปัจจัยการเมืองในประเทศคงเป็นปัจจัยที่มีผลในการลดทอนผลบวกจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก

ตาราง 1 สัดส่วนการพึ่งพิงภาคต่างประเทศของประเทศในกลุ่ม CLMV

	Export (%GDP)	Inward Remittance (%GDP)	FDI (%GDP)	Tourist income* (% GDP)
Cambodia	55%	5.9%	13.1%	17.6%
Lao PDR	31%	1.5%	7.3%	5.1%
Myanmar	25%	2.8%	4.0%	3.3%
Vietnam	104%	5.8%	6.3%	4.5%

Source : ASEANstat, CEIC, Worldbank, WTTTC Compiled by KRResearch

ตาราง 2 ตลาดส่งออกและประเภทสินค้าส่งออกหลักของประเทศกลุ่ม CLMV

	US	EU	China	ASEAN	Major products
Cambodia	30%	33%	7%	9%	Textiles (EU), Travel goods (US) Electricity (ASEAN), Minerals (China/ASEAN), Fruits (China)
Lao PDR	1%	4%	29%	60%	(China)
Myanmar	5%	19%	32%	24%	Textiles (EU), Minerals (CN/ASEAN), Agriculture (China)
Vietnam	23%	16%	16%	9%	Electronics (US/EU/China), Textiles (EU/US)

Source : ASEANStat (2019), Compiled by KRResearch

¹ คำนวณจากมูลค่าการส่งออกภาคบริการในหมวดท่องเที่ยวเทียบกับขนาดของจีดีพี

ตาราง 3 สัดส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติของประเทศกลุ่ม CLMV และสัดส่วนของการจ้างงานในภาคการท่องเที่ยวและเดินทางต่อการจ้างงานรวมทั้งหมด

	Market share of international tourism by country				Travel and Tourism total contribution to employment (% share of total employment)
	ASEAN	China	EU	US	
Cambodia	34%	36%	10%	4%	31%
Lao PDR	67%	21%	3%	1%	12%
Myanmar	49%	34%	4%	2%	6%
Vietnam	11%	32%	7%	4%	7%

Source : ASEANStat (2019), Worldbank, WTTC Complied by KResearch

Disclaimers

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏจะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มีอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือจูงใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสี่ยงใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง คัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)